

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра психології
Мукачівська міська рада
Волинський національний університет ім. Лесі Українки
Поморська академія у Слупську

Становлення особистості: персоногенетичний контекст

Збірник тез доповідей

Україна, Мукачево
18-19 травня 2023р.

УДК 159.923.2:159.922(043.2)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(Протокол №4 від 16.05.2023р.)

C11

Становлення особистості: персоногенетичний контекст: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, 18-19 травня 2023р., Мукачево/ Ред. кол. Щербан Т.Д.(гол.ред.) та ін.–Мукачево: Вид-во МДУ, 2023.–121с.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д. психол. н, професор (голова); **Гоблик В.В.** – д. екон. н., професор; **Моргун А.В.** – к. філолог.н., доцент; **Корнієнко І.О.** – д. психол. н, професор; **Брецько І.І.** – к. психолог. н, доцент; **Воронова О.Ю.** – к. психолог. н, доцент.

3. Endriyani, S. Having Children with Mental Retardation. *International Journal of Public Health Science*, 6 (4). 2017. 331–336.
4. Дубровинський, Г.Р. Діти війни: дослідження явища психотравми під час військової агресії в Україні. *Український психологічний журнал*, 1. 2016. С.16–26
5. Титаренко, Д.М. *Досвід війни та пам'ять про війну як чинники формування ідентичності населення Донбасу*. Філософія. Людина. Сучасність: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, за заг. ред. Р.О. Додонова. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. С.133–136.

УДК 159.922

АЛМАШІЙ І.І.
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ НА ЗАГАЛЬНОУВЕРСИТЕТСЬКИХ СЕМІНАРАХ

Взаємодія у системі «Природа-Людина» стає все більш поширеним з розвитком науково-технічного прогресу. Розвиток науки та можливостей вироблення технологій перетворення природи вимагають вдосконалення процесу формування екологічної культури особистості, зокрема молоді. Екологічний рух набуває нових форм: він спрямовується на вдосконалення правового регулювання питань охорони природи, а також продовжуються акції щодо розв'язання конкретних екологічних проблем на семінарських заняттях у ЗВО.

Дидактичні проблеми і перспективи використання інформаційних технологій у навчанні досліджувала І. В. Роберт; теоретичні основи феномену екологічної культури В. М. Логвиненко. Формуванням екологічної культури молоді висвітлено у працях С. Дерябо, І. Зверева, Б. Ліхачова, В. Панова, В. Ясвіна. Проблеми екологічного виховання молоді у працях Гаць Я. М., Хвіст В. О., Дідков О. О.

Характеристикою екологоприйняттого стилю життєдіяльності суспільства є поняття екологічна культура, яка окреслює форму такого стилю життєдіяльності та є рушійною (основною) силою у прийнятті рішень щодо взаємодії у системі «Людина-Природа». Культура екологічна – культура всіх видів людської діяльності, так чи інакше пов'язаних з пізнанням, освоєнням і перетворенням природи; складається із знання та розуміння екологічних нормативів, усвідомлення необхідності їх виконання, формування почуття громадянської відповідальності за долю природи, розробки природоохоронних заходів та безпосередньої участі в їх проведенні. Вона є складовою частиною світової культури, в якій властиве глибоке і загальне усвідомлення важливості сучасних екологічних проблем у житті і майбутньому розвитку людства. Свідоме засвоєння й оволодіння екологічною культурою має розпочатись з дитинства, одночасно з засвоєнням положень загальної культури.

Одними з найефективніших наукових заходів у закладах вищої освіти є науково-практичні семінари, які організуються для студентів та молодих вчених.

Завдання НТ «Наука майбутнього» МДУ:

- залучення осіб, які навчаються та працюють в університеті, до науково-дослідної роботи та створення умов для розкриття їх наукового і творчого потенціалу;
- організація та розвиток співробітництва з іншими вищими навчальними закладами, науковими установами та організаціями, міжнародного наукового і культурного співробітництва;
- надання інформаційної та іншої допомоги студентам, аспірантам, докторантам і молодим вченим МДУ в проведенні наукових досліджень;
- сприяння фаховому працевлаштуванню студентів та аспірантів; - сприяння розвитку молодіжних наукових ініціатив;
- сприяння представленню, захисту і реалізації професійних, інтелектуальних, юридичних і соціально-побутових прав та інтересів студентів, аспірантів та молодих вчених.

Одним із головних завдань науково-практичного семінару є реалізація механізмів екологосоціальної регуляції та екологовідповідної поведінки:

- встановлення та підтримка соціальних зв'язків як в навчальному процесі так і поза ним, гуртування навколо наукової ідеї та її спільне опрацювання з використанням сучасних комунікаційних платформ;
- створення екологічних навчальних програм, в яких презентуються екологічні моделі взаємодії «Природа-Людина» в різних наукових напрямках;
- формування екологічної свідомості та екологічної культури через прийняття екологовідповідних норм, правил та завдань.

Науково-практичні семінари проводяться з дотриманням соціально-психологічних характеристик групи: екологічна спрямованість групи; організованість групи; психологічний клімат групи; референтність; інтелектуальна активність і комунікабельність; емоційна комунікабельність; вольова комунікабельність.

В Мукачівському державному університеті науковим товариством молодих науковців, студентів, аспірантів, докторантів «Наука майбутнього» проводяться також науково-практичні семінари з напрямів дослідження екологічної та економічної психології: «Соціальний медіамаркетинг в освіті», «Екологопросвітницька робота в початковій школі», «Готовність молоді до сімейного життя», «Психологічний портрет підприємця», «Сучасні ігрові форми в екологічному вихованні дітей», «Екологічний та енергетичний менеджмент», «Організація наукової роботи студентів», «Екологічна фотографія».

Важливим стає формування у науковця світоглядної позиції сприйняття суспільством екологічності результатів наукового дослідження, а не результатів

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>